

KARYS

Eina syki savaitę

Kaina: 3 mėn. 10 auks.,
6 mėn. 20 auks., 12 mėn.
35 auks. Atskiri numeriai
— 60 skatikų. —

Adresas: Krašto Apsaugos
Ministerija. «Kario»
— Redakcija. —

Nr. 20 (104)

Kaunas, 1921 m. gegužės mėn. 19 diena.

III metai.

A. + A.

Gegužės mėn. 4 d. 10 val. vakaro, per nesusipratimą tapo nukautas eidamas tarnybos pareigas 10-to pėstininkų Mariampolės pulko Atsargos kuopos kareivis

ŽVERGŽDAUSKAS JONAS

Miegi mūsų drauge šiame tamsiame grabe, o mes Tavo draugai nuliūdę dėl Tavo. Melskis už mus Aukštybes Viešpačiui, o mes už Tave, mielas drauguži.

Draugai.

Iš Lenkų pasienio.

Lenkai labai nori, kad mes pradėtumėm su jais karą. Visokiais būdais skleidžia įvairias paskalas, būk tai Amerika ir Lenkija padariusios tarpusavyje slaptą sutartį, jei lietuviai pradėsia karą su lenkais, Amerika Lenkijai padėsianti visu kuo, o jei lenkai pirma pradėsia su lietuviais, tai Amerika atsisakanti. Lenkai triūšia ne tik žodžiu, bet ir veiksmu; pavyzdžiui, balandžio 27 dieną, lenkų žvalgyba, apie 10 kareivių prisitino prie Daniliškio kaimo (Daniliszki) ir apie 100—150 žingsnių nuo mūsų sargybos metė vieną granatą ir atsitraukė atgal. Mūsų sargyba ir užtvara buvo pasirošusi sutikti lenkus, bet neteko atidengti ugnies.

Gegužės 5 dieną, pas Kavolių kaimą (Kovale), mūsų sargybinių puolė ginkluoti asmenys; vienas iš puolėjų užėmė jam burną, kiti gi grasydami jam nuogais kardais nuginklavo ir nuvedė į Beržininkų miestelį (Berzniki), kur atėmė iš jo šinelį diržą, šovinyną ir paleido. Sargybinis pasakoja, kad puolėjai buvę apsivilkę civiliais švarkais, apsijuosę valdžios diržais, su šovinymais. Puolėjai buvę nuvargę, eidami 5 varstus ilsjės 3 kartus. Per poilsį puolėjai atsisegdavo švarkus, sargybinis pastebėjo, kad po civiliais rūbais buvo matyti lenkiški muštieriai ir kelnės. Tai aišku, kad puolėjai buvo lenkų kareiviai persivilkę civiliais rūbais.

Gegužės 12 dieną, apie 23 val. nakties, lenkų partizanai puolė mūsų 4-tą sargybą, bet padedant 3-čiai sargybai šautuvų ugnimi lenkai buvo atmušti. Sužeistų ir nukautų nebuvo.

Nužudyto kunigo Lajausko kūnas buvo rastas netoli Jauniūnų kaimo, apkasuose užkastas. Kunigas Lajauskas buvo nušautas iš užpakalio į galvą. S. m. balandžio 29 d. jo kūnas buvo palaidotas Zybalkų miestelyje. Sirvintų milicijos viršininkas daro dabar tardymą ir stato protokolą, kadangi žmonės, pasitraukus lenkų Gardino pėstininkų pulkui, nebijo kalbėti ir smulkiai apsakinėjo, kad žiauriai nužudė

kunigą lenkų žandarai ir kareiviai, kurie stovėjo Jauniūnuose. Kaip tik tardymas bus pabaigtas, protokolas bus įteiktas Tautų Sąjungos Kontrolės Komisijai Kaune.

Vilniuje lenkai neduoda leisti lietuviams laikraščių lietuvių kalba. Lietuvių spaudos veikėjų tarpe jaučiamas didelis nuovargis. Lenkų laikraštis, leidžiamas Vilniuje vokiečių kalba „Der Naje Morgen“ varo savo darbą prieš lietuvius, jo redaktorius Kronenbergas ne Lietuvos žydas, išvažiuodamas iš Vilniaus pasižadėjo būti Briukselyje neva žydų nuomonę reikšti, bet kur jis dabar— nėra jokios žinios. O žydų laikraščio „Toge“ redaktoriaus Sabado — jaučiamas svyravimas, — linksta prie federacijos su lenkais. Bet tą dalyką pagadino lenkams žydų varinėjimas, ypač inteligentų, balandžio 19 dienai paminėti, Lukiškio aikštės valyti. Žydai prieš tai protestavo pas Želigovski, bet rodos nieko nelaimėjo.

Kap. Pleirys.

Del Lietuvių-Lenkų Unijos.

Jau ne syk buvo pažymėta, kad Lenkijos reikalavimai mums ir jų sąlygos nustatyti kaimyniam santykiui ligi šiol buvo labai migloti.

Lenkai nori unijos, lenkai nori Lietuvą išdalyti kantonais, lenkai ją nori visai prisijungti — buvo įvairiais momentais iškeliami obalsiai.

Dabar gi, Briukselio deryboms prasidėjus, tos miglos lenkų diplomatų troškimus slepiančios, nors ir ne išsiskleidė, bet jau šis tas pradeda reikštis.

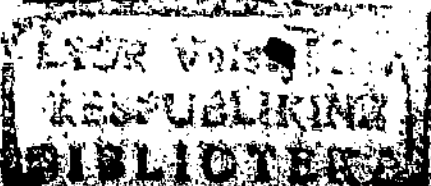
Kaip pati užsienių spauda prisipažįsta niekadoms Lietuvių-Lenkų santykiai ne buvę taip aštriai jų suinteresuotai, kaip dabar. Ir ištikro daugumos laikraščių net įžanginiuose straipsniuose gyvai svarstomi, kaip mūsų delegacijos aiškūs pamatuoti siūlymai, taip ir lenkų diplomatų gan keistas elgesys. Užuojautos maždaug visur ir visuomet reiškiamą Lietuvai. Neskiriant ir prancūzų spaudos, kuri ligi šiol daugumoje buvo palanki Lenkų norams, visur reiškiamas pasipiktinimas dėl Lenkijos elgesio.

Talpinamos žinios apie Loid Džordžo prie lenkų užgaidų atšinešimą, apie mūsų delegatų net smulkesnius žingsnius.

Ypač visur gyvai svarstomą žinia apie tai, kad būk Lietuvos Valdžia sutikus susirišti federacijos ryšiais su Lenkija.

Prie progos reikia pažymėti, kad ta žinia yra melaginga ir sufabrikuota pačių lenkų. Ir mūsų atstovybės Paryžiuje ją reikėjo atšaukti, nurodant į mūsų valdžios griežtai priešingus nusistatymus.

Visgi prancūzų politikai dar nemeta unijos klausimą svarstę. Laikraščiai praneša, kad ten esą gan daug projektų Lietuvą su Lenkija sujungti. Tie pro-

jektai skyrias, anot tų žinių, tik tuo, kad vėlega kart daugiau, kitą kart mažiau paliekama lietuvių tautai laisvės. Bet ir ten, į diplomatų troškia atmosfera jau pradeda skverbtis šviesos spindulių. Jau girdėti balsų, kad Lietuvą nebeversią varu jungtis su Lenkija, kad paliksia mums savo noru sutvarkyti kaimynius santykius.

Pačios Brikselio derybos matyti aiškiai Lenkijos atstovų ardamos. Galimas daiktas, kad mums pageidaujama vaisių jos ir neduos, galima laukti, kad Lenkai jas tiesiog pasinaudoję, šiek tiek patogesne proga, nutrauks.

Bet jos jau suvaidino mums svarbią rolę. Apie mus plačiau pasklydo žinių. Mums pareikšta užuojautos. Todel rytojaus kovų diena, galima tikėtis, bus šviesesnė.

Ps.

Žmogus su ginklu yra daugiau kaip žmogus; jis jaučiasi esąs vertingesnis, aukštesnis, dresnis ir daugiau linkęs pasiaukoti kitų labui.

Prudonas.

Lenkų valdžios sumanymai apie Lietuvą.

Pastaruoju laiku yra pastebėta atsiradimas naujų lenkų kariuomenės dalių fronte, ypatingai žandarmerijos dalys, kurių kareiviai veda tarp vietinių gyventojų agitaciją, organizuoti P. O. W. ir išdavinėja ginklus įsirašiusiems organizacijon. Jie varo taipgi kuosmarčiausią propagandą ir kaip įmanydami, visokiais būdais, stengiasi kuodaugiausia teršti Lietuvą, kad paskui pateisinti savo neteisėtus žygius. Negana to, lenkai skleidžia taipgi ir gandus, kad Lietuva laukia lenkų-vokečių karo, kuriuo naudodamies lietuviai paimsią

Vilnių. Tuo tikslu Lietuva būk organizuoja savo kariuomenę ir didina joje drausmę.

Iš įvairių, grynai lenkiškų, bet maždaug patikrintų šaltinių sužinojome gana įdomių dalykų apie lenkų vyriausybės nutarimą dėl Lietuvos okupavimo, P. O. W. organizavimo Kaune ir valdžios nugriovimo.

Rugpjūčio mėnesyje 1920 metuose, bolševikams traukiantis nuo Varšavos, Belvedere buvo lenkų generolų pasitarimas, kuriame buvo nutarta užimti Vilnių, nežiūrint į tai, kad Vilnius, remiantis sutartimi su bolševikais, buvo užimtas lietuvių.

Rugsėjo 20 dieną praėitų metų, Pilsudskis su Želigovskiu ir kitais generolais, kame dalyvavo ir prancūzų karininkai, Lydoje nutarė užimti Vilnių, ir generolas Želigovskis buvo skiriamas, taip vadinamos Vidurinės Lietuvos viršininku, ir įsakyta Pilsudskio paimti Želigovskiu Vilnių. Spalių 9 dieną tas planas ir buvo įvykintas. Paėmus Vilnių, vasario mėnesyje Želigovskis išvažiavo Varšuvon išaiškinti finansų klausimo ir padėties tarp Želigovskio armijos ir latvių, nes Želigovskis manė taipgi okupuoti ir nekurias vietas Daugpilio srityje.

Tarpe Želigovskio ir jo karininkų būna dažnai nesutikimų ir dauguma karininkų bėga Lenkijon, bet iš ten jie gražinami atgal kaip dezertyrai, nes lenkai bijo Želigovskio armijos demobilizacijos.

Apie P. O. W. organizaciją gerai yra žinoma, kad jos tikslas yra organizuoti Kaune sukilimą prieš Lietuvos valdžią, kurios centras randasi Varšavoje, o jos priešakyje stovi Generalio Štabo 2-os Informacijų (kontržvalgybos) skyriaus viršininkas papulkininkas Matčinskis. Organizuoti P. O. W. Kaune rūpinasi podporučnikas Stanevič, buvęs Trakų apskrįčio urėdas prie lenkų. Stanevičiaus žinioje yra Lietuvoje „Strzelcy Nadniemanskie“ ir taip vadinamos „bojówki“. Kiekvienai tokia „bojówka“ vadovauja lenkų armijos karininkas. Kaune randasi šimtas (100) žmonių „bojówkos“ narių ne žemiau puskarininkio laipsnio, kurie praėjo specialius karo išsilavinimo kursus, visi jie inteligentai baigę 6—8 gimnazijos klases. Kauno „bo-

Baltasis Aras ir Vytis.

Balts*) Aras daug metų nelaisvėj tupėjo;
Grandinė jį veržė ir skurdas nuožmus;
Bet štai, giedra saulė ir jam patekėjo:
jis laisvas, gal grįžti į savo namus.

Širdis jo sukruoto iš džiaugsmo didžiausio:
smagus ir laisvas galės vėl skrajoti; —
gana iškentėjo daug vargo sunkiausio,
dabar, štai, jis laisvas... nėra ko bijoti!

Ir spruko balts Aras į savo tėvynę,
kiek nešė jo spėkos, skubotai, linksmai; —
smagiau širdis plakė, kuteno krūtinę: —
rūpėjo jam lizdas ir bočių namai.

Atrado tėvynę, — štai bočių takai, —
štai lizdas, audrų sunaikintas,
čia žuvo tėvynės geriausi vaikai,
pats Aras iš čia išbaidytas!

Apsiverkė Aras, atminęs vaikus
ir savo pasaulį klajonę, —
atsiminė pokylius, laisvės metus, —
pamiršo tikrai metavonę!

Aprimęs nuo skausmų, kelionės vargų,
jis mąsto: „Kas čia bedaryti?“

*) Šis eilėraštis daug kuo atsilikęs nuo šių dienų eilėraščių reikalavimų, bet, minčiai atidavę pirmenybę, jį spausdiname.

Red.

gyvent be pagalbos stipresnių draugų
man galas, — gal priešai praryti!
Oudrybės netrūksta, tik reik pagalvot
prie kokių bičiulių man pulti,
reik suktis, lakstyti, paieškot, —
kitaip reiktų karstan atgulti!“

Ir lakstė balts Aras iškėtęs sparnus,
ir dėjo daug triūso be galo,
kol galopi rado senovės draugus,
besėdinčius puotoj už stalo. —

Čia nuolankiai meldė balts Aras draugų,
prie stalo puotaujančių meiliai:
„Bičiuliai, smagu jums!.. O aš, štai vargų
suspaustas! — prabilo jis gailiai.

Čia nupiešė gaudžiai jiems savo vargus,
ir ilgos klajonės nelaimę, —
ir ašaras liejo prieš savo draugus,
parodydamas viltį ir laimę.

Didžiūnai išklause širdies jo skausmų,
pamatę jo stovį verksmingą;
širdij kai pajuto veikimą jausmų,
prabilo žodelį jausmingą:

„Balts Aras iš tikro mums tavo skundai
sujudino širdį ir sielą, —
nuo seno jau girdis visokie gandai,
kad vilkti tau jungas nemiela.

Bet vargše mąstyki, dar silpnas esi,
skrajot gi padangėms svajoji!

„bojówkos“ viršininkas yra buvęs rusų armijos karininkas, tūlas Ancerovič.

Lenkų vyriausybė griežtai yra nusistačiusi prieš Lietuvą, ir kaip įmanydama stengiasi, kokių nebūtų būdu nuversti Kauno valdžią, ir mano visoj Lietuvoj tvirtai pastatyti P. O. W. organizaciją. Tam reikalui išleidžiamos milžiniškos pinigų sumos; be to „bojówkos“ vadas turi neaprežtą kreditą, niekieno nekontroliuojamą. Papulkininko Matčinskio žinoje yra visos organizacijos ir jis naudojasi neaprežtu kreditu, kurį atiduoda majorui Keškovskiui, o tas per kurjerius siuntinėja pinigų sumas „bojówkų“ vadams.

Iš viso kas minėta, aiškiai matyti lenkų valdžios sumanymai ir stengimasis nuslopinti Lietuvos nepriklausomybę ir pavergti visus Lietuvos piliečius po savo lenkų—dvarponių jungu, kurie savo sumanymui įvykinti, nesigailėdami aikvoja milžiniškas pinigų sumas ir tikisi tuo pasiekti savo tikslą.

Kap. J. Pleiryš.

Karas — bausis reikalas, bet jis duoda progos dideliems žygiams, drąsumui, pasiaukojimui, patriotybei parodyti.

Puškinas.

Berželiams apginti.

Prasidėjo pavasario Švenčių eilė. Žinau, kad daug kareivinių, klubų, štabų, šiaip įstaigų ir atskirų gyvenimų bus puošiama žaliuynais.

Ir nors daug buvo jau apie tai rašyta kaip svetimtųjų, taip ir mūsų spaudoje, bet dar sykį noriu keletą žodžių pasakyti tik apsilapavusiems berželiams apginti.

Iš tikro. Puošiant kambarius ar ne vertėtų daug kas prisiminti. Kambariams puošti vartojami jauni

medeliai. Klekviena įstaiga ar butas sunaudoja jų keletą. Jei paimiti visos Lietuvos įstaigas ir namus — bausis įsivaizduoti kokį miško plotą mes niekais paleidžiame. Be to žinant kokia žala yra daroma, jau pats smagumas, kurį tie medeliai kambariuos būdami suteikia, žymiai sumažėja. Ypač mums, kariams, verta būti šiuo atžvilgiu atsargesniems. Juk vietiniai gyventojai daug mažiau žaliuynų naudoja kambarių puošimui ir, jeigu berželius ar kitus medelius kerta, tai daug atsargiau už mus tą daro, pagailėdami. Nes tai jų, arba jų kaimynų miškas.

Kad ir gaila ir nepatogu — reikia prisipažinti — mes kariai, kartais net tarp vietinių gyventojų pasirodome nesaikūs miško aikvotojai.

Nenoriu aš ašaringais žodeliais — apie tai, kad tik apsilapavęs berželis ar kitas medis trokšta gyventi, saulės spinduliuos nardyti, vėjo maloniam prieglobsty supantis gaudinti jūsų širdžių.

Manau to nereikia. Užtenka prisiminti, kad neprotinga ir nereikalinga naikinti jaunas medis, mums ateity taip reikalingas.

Paskui pats pasismaginimas ir gi abejotinas. Juk smagiam kvapsniui užtenka poros šakelių. Visas medis juk nereikalingas.

Todel patys niekados neprotingai ir nesalkiai neaikvokime miško ir kitiems tai drauskime. Nes tai mūsų pareiga.

Brundalas.

Adomas Mickevičius.

Kaip tarnauti Tėvynei*).

Te kiekvienas savo talentą Tėvynei aukuoja, kaip duoklę skardinėn slapta ir nesakydamas, kiek yra davęs. Ateis laikas, kad skardinė prisipildys, o Ponas Dievas įrašys, kiek kuris davė.

*) Čia išversta XIV skirsny iš „Księgi pielgrzymstwa polskiego“.

Mes gailim, užjaučiam čia tave visi, mums rūpi, kad tu taip vaitoji.

Bet, Are, sakyki, ką tu gi turi, ir kokią mums naudą atneši?

Ar rimtai į darbą tu savo žiūri, ar priešus mūs engsi ir peši*?

Čia Aras, didžiūnas, prieš savo draugus pašoko, sparnus bekilnodams...

„Turiu štai aš, sako, baisingus nagus, tarnausiu jums, priešus kapodams.

Kur liepsit nulėksiu, kaip žaibas, staiga, naikinsiu jūs priešus tėvynės, raudonais pazarais, kraujo banga, užliesiu aš jų ir būstines“!

„Gera, jam atsako didžiūnai visi, toks sėbras mums tinka į darbą, mes mačom, nors plikas, bet gudrus esi, tat gausi lėšų ir pagarbą.

Raminkis, tikėti, bus tau išmintų*) galėsi taisyti savo lizdą, štai, raktai nuo mūsų varinių spintų, atversime tau savo išdą.

„Mes tikim, kad gėdos dėl tavęs nebus; kad priešą naikinti sugebėsi, tik, Are, nebūki pervirš ir gobšus, kitaip, — sparnelius palydėsi“!

Tuoį išlėkė Aras linksnutis, smagus

į savo tėvynę be kvapo, kelionėj bemiklindamas savo nagus ir jėgą sukumpusio snapo.

Ir parlėkė Aras su nauda didžia į savo gimtinį kraštėlį, jam įteikė taip gi didžiūnų valdžia apsaugos garbingą raštėlį.

Lėšų gavęs Aras iš savo draugų suskato greit lizdą taisyti; laisvai beskrajojdamas įgijo iėgų, ir mąste nagus išbandyti...

Iškilo balts Aras į aukštas dausas, kur debesys vien tik skrajoja, po savim pamatė žemes jis visas, ir jūras, kur vandenys banguoja...

„Čia priešai gyvena, jis tarė gudriai, ir man ir sėbrams pavojingi, užpulti juos reikia staiga ir vikriai, juk esam nūnai mes galingi!

Išplėst reik mums valdžią po šitas žemes, įvest reik mūs aukštą kultūrą, mūs ginklas galingas ribas čia praves, kanuolės rėž taką į jūrą.

Galingi mes būsim pasaulio žemėse, tarnų, ir vergučių turėsim, gana iškentėjom niekšybėse žemėse; ramiai tad ant laurų gulėsim!

Galingam juk tinka daug trokšt ir gaudyti
• ypač, kad rankoje kardas.

*) Suvalkų krašte išmintai — pinigai, ištekliai.

Bet, jei girsitės, jog tiek ir tiek esate davę, tada žmonės jums išjuoks ir supras, kad savo talentą aukavote vien tik dėl garbės.

Užsitarnavimas Tėvynei yra kaip parakas.

Kas paraką padegs plačiai išbarstęs, padarys tik nedidelę šviesą be jėgos, griausmo ir trenksmo.

Bet kas paraką padegs, giliai jį įkases, tas įstengs išversti su dideliu griausmu ir trenksmu žemę ir mūrą, o žmonės sakys „Ištikro, ten buvo daugybė parako“ — nors tikrumoje buvo nedaug, o tik giliai įkastas.

Del to tai ir užsitarnavimas, giliai paslėptas, pasirodys garbingai; gi jei kas jį taip paslėptų, kad šiame pasaulyje niekad ir nepasirodytų, tada jis išeis aikštėn amžinybėje, ir atgarsis jo bus nepabaigiamas, ir šviesa jo niekad negestanti, ir jo vaisiai amžiams.

Užsitarnavimas Tėvynei yra it grūdas; kas nešioja tą grūdą rankoje ir visiems rodo, šaukdamas: „Štai — didelis grūdas“, tas jį išdžiovins ir nieko iš jo negaus.

Bet kas įkas grūdą varpoje ateinantiems metams, ateinančiam gyvenimui, tas gaus šimtą grūdų, o iš to šimto — tūkstančių tūkstančius.

Taigi, juo ilgiau kas laukia atlyginimo, juo didesnį gaus; gi kas čia jo visai nepaims, ten paims užvisdidžiausį.

Ir kas gi pasakyti dėl žmonių, kurie skundžiasi, sakydami: „Karžygingi buvome, o ne turime nei vyresniškumo nei pasižymėjimo ženklų?“ Ar gi jūs kariavote dėl vyresniškumo ir ženklų? Kas dėl vyresniškumo ir ženklų kaujasi, teina pas Maskolius!

Ir kas gi pasakyti dėl žmonių, kurie skundžiasi sakydami: „Štai tas, kuris stovi dešinėje, yra bailus, o gavo ženklą; štai tas, kuris stovi kairėje, yra negudrus, o gavo vyresniškumą?“ Ar gi geras kareivis, bėgdamas į priešininką, dairosi dešinėn, kairėn? Nesidairo, o eina pirmyn. Nes, kas dairosi dešinėn ir kairėn, bailys yra. Dairytis ir matyti yra viršininko dalykas.

Ir kas gi pasakyti dėl žmonių, kurie skundžiasi, sakydami: „Mūsų viršininkas paklydo, duodamas ženklus, parinkdamas piktus žmonės vyresniaisiais?“ Nes kiekvienas lengvai mato savo viršininko ydas, o ne-

mato jo gerų ypatybių; ir mato taip pat savo geras ypatybes, o nemato savo ydų. O dažnai savo geras, kurį turi viršininkas, yra tautai reikalingesnis, negu tas geras, kuris mumyse yra.

Lyg kad nežinote, kad Kristus Dievas iš dvylikos apaštalų tarpo išrinko vieną išdaviką; taigi viršininkas — žmogus, jei iš dvylikos tarpo net penkiems netikusiems duos valdžią ir ženklus, yra jau tobūlas.

O iš apaštalų tarpo šventas Jonas buvo užvis mylimiausias, nors ir visų jauniausias ir neturėjo jokio ypatingo paskyrimo: nebuvo nei vietininku, kaip Petras, nei paskirtu tautas atversti, kaip Povilas, nei izdininku, kaip Judas.

O tačiau vien tik Jonas išpranašavo „Apokalipsyje“ ateitį ir tapo aru pavadintas; ir jo galas yra paslaptingas, ir daug kas mano, jog jis nemirė, o ligšiol tebegyvena; o to nė apie vieną iš ktų apaštalų nemano.

Taigi matote, jog užsitarnavimas be paskyrimo į valdžią tapo daug apčiuopiamesniu ištisiems amžiams.

Ant laurų galima tik ilsėtis, bet nereikia miegoti.

Steigiamasis Selmas.

88-as gegužės mėn. 4 d. posėdis.

Pirmininkauja D-ras Staugaitis.

Žemės Ūkio ir V. Turtų Viceministeris p. Matulionis atsakinėja į paklausimą atstovo Rusecko dėl Biržų — Pasvalio apskrityje mišku ėmimo ir naikinimo.

Toliau Fin. Prek. ir Pram. Viceministeris Dobkevičius atsako į atst. Radzevičiaus paklausimą dėl netikslaus žyminio mokesnio ėmimo nuo pareiškimų organizacijų skyrių atidengimo reikalui.

daug sėbrų beturint nėra ko bijot,
kaip lengva įgyti tad ir vardas!

Štai triukšmas pakilo nuo aukštų Karpatų,
ir liejas, kai tvanas lig jūros Baltos...
nuo trenksmo kanuolių užesio granatų
drebėjo net gelmės žemelės šaltos...

Balts Aras, beširdis, kaimynus kamuoja,
pamiršęs kankynes vergijos savos,
iškilęs padangėn sparnais plevėsuoja,
ir bando net kristi ant „Vyčio“ galvos.

Bet „Vytis“ tur kardą ir žirgą — bėgūną,
kovoti įpratęs vikrus ir smarkus,
kardu drąsiai kerta paukštelį siaubūną,
— atšoko balts Aras, nusvilęs nagus!

Tad imas gudrybės ir kalbina „Vytį“
primindams sėbrystę senovės laikų:

„Kariaut aš su tavim nenoriu, brolyti:
pakaks mudviem sočiai tėvų palaikų!“

Tik, mat, tu silpnesnis, turi stiprų priešą,
man gaila, kad anas tave nukariaus,
tad jungtis mums reikia per priežadą viešą,
o būsim galingi, ir nieks mus neskriaus“.

Atsako jam „Vytis“: „Gudras tu Areli;
brolybės tu pinkliais mus nori apvilti,
ką reiškia brolybė, žinau aš, paukštelį,
žinai ir tū taipgi, tad vely nutilki!“

Balts Are. kaimyne, gudrus tu begalo,

žinai, kad mes esam lietuvių ainiai,
kada jūsų veislė sėdėjo prie stalo,
ar mums nuo jo teko nebent trupiniai?

Kad buvom tamsybė, kieno tai darbeliai?

Kur dingo brolybė sena prakilni?

Pranyko su vėjas, kai medžių lapeliai,

mes likom apvilti, pagležos pilni!

Kad nešėme jungą, kas tiesė mums ranką?

Kad nūn vėl mes kylam, kur mūsų draugai?

Senovės bičiuliai prieš mus būrius renka...

Širdin mūs įleisti arelio nagai!

Mes žengiam į laisvę, keliais nors dyglėtais,

pakilęs mūs ūpas, nes tikslas artį,

mus kruvinas kelias kryželiais nusėtas...

dalis mūs varginga, tačiau mes tvirti.

Tu baltasai Are, padangėmis skrieji,

bet krist tau iš aukšto kur kas bus skaudžiau;

be tikslo tu kraują nekaltąjį lieji,

sugrįžk savo lizdan, ir tau bus gražiau!“

Ir baigdamas kalbą karžygiškas „Vytis“

sumiklino žirgą ir šoko pirmyn:

balts Aras nustebeš pradėjo dairytis...

ir nuožmiai sukrankęs pakilo aukštyr.

Antupių Juozas.

Iš eilės tęsiamos diskusijos dėl Susisiekimo Ministerijos etatų.

Susisiekimo Viceministeris p. Grinkevičius atsakydamas atstovui Simanuskui nurodo, kad svetimų valstybių piliečių geležinkelio srity yra tik 20%. Tas yra dėl specialistų trukumo. Tautybės atžvilgiu lietuvių esą 93%, o kitų tautų 7%. Dėl inžinieriaus Pauliukonio ir Penkaitis pašalinimo aiškina, kad Pauliukonis gavęs paaukštinimą. Penkaitis pats išėjęs Apygardos Teisman.

Paštų Valdybos Direktorius Tamoševičius atremia priekaištus, padarytus Pašto Valdybai dėl netikuso pašto veikimo.

Atstovas Krupavičius nurodo visas silpnas Susisiekimo Ministerijos puses ir kritikuoja vedamąją joje politiką. Jis pabrėžė, kad sunku daryti Susisiekimo Ministerijai nurodymų, nes ji neturi galvos t. y. ministerio. P. Grinkevičiaus, kaip Ministerijos atstovo išsitarimas, kad Susisiekimo ministerija esanti ne tautinė, bet techninė įstaiga, suteikia tam tikros spalvos visai Ministerijai, charakterizuoja Ministerijos politinį veidą. Nors ji yra ir techninė įstaiga, bet nereikia pamiršti, kad ji būdama visos Lietuvos įstaiga turi būti ir tautinė. Tat negalima visas savas kaip menkas pajėgas atmesti ir ieškoti jų svetur.

Susisiekimo Ministerija, ieškodama tik „technikinių“ pajėgų ir prisirinko jų, bet tik ne lietuviškų. Susisiekimo Ministerija valdina labai svarbų vaidmenį mūsų valstybės gyvenime, tat sutraukus joje daug tokių asmenų, kurių nusistatymai neaiškūs, o net ir priešvalstybiniai, mes nukentėsime, tam tikru momentu gal būt smarkiau negu nukentėjom.

Atsimenant šios įstaigos svarbumą reikalinga pirma žiūrėti į tautybę, o paskui į techniškumą.

P. Grinkevičiaus statistika mus nei kiek nenuramina. Bendrai paėmus visus geležinkelio ir kitų susisiekimo įmonių valdininkus, tarnautojus ir darbininkus lietuvių nuošimtis didelis, bet jeigu paimsimė vien aukščiausias vietas, tai pamatysime, kad jas užima apie 70% svetimšalių-kitataučių kuriems rūpi ne Lietuvos Valstybė, bet kas kita.

Lietuviams, kad ir specialistam pasirodo vietų nesama bet rusui ar lenkui vietų visada randasi. Pauliukonis ir Penkaitis specialistai, vienas nuo vietos pašalintas, kitas žemesnėn vieton nukeltas tik dėl to, kad matydami, kas ministerijoje dedasi netylėjo; jie sudarė geležinkelininkų sąjungą ir stojo jos priešaky, norėdami sutrukdyti ponų „technikų“ politiką.

Baigdamas mano, kad norint Ministerijas tinkamai sutvarkyti, reikalinga paskirti Susisiekimo ministerį, nes ministerija be galvos kaž kur gali nueiti.

Toliau atstovas Žigelis kalba dėl pašto netikslaus sutvarkymo; atstovas Akmenskis faktais įrodinėja, kad Susisiekimo Ministerijos politika nesveika, kad geležinkelių valdyboje, stotyse ir vagonuose skamba internacionalė kalba, kad tarnautojai užkalbinti lietuviškai atsako „neponimaju“ arba „nierozumiem“. Taip pat pažymi tvarkaraščių netikslumą.

Vice-ministeris Grinkevičius atsakydamas į užmetimus nurodo, kad priešvalstybinio elemento Ministerijoje nesą. Jei yra valdininkų ne lietuvių, tai jie nepakeičiami, nes jiems nėra kandidatų. Nelietuviai esą priimami tarnystėn tik tuomet, jeigu nesiranda lietuvių.

Paaiškinus Pašto Direktorius Tamoševičius laikraščių pasivėlavimo priežastį Susisiekimo ministerijos etatai priimami pirmuoju skaitymu.

Toliau svarstomas „Butų mokesnio savivaldybių naudai įstatymo sumanymas“, kuris svarstomas 3-ju skaitymu.

89-tas gegužės mėn. 6 d. posėdis.

Pirmininkauja St. Seimo pirmininkas A. Stulgaitis.

Pirmuoju punktu tęsiamos žemės reformos klausimu bendros diskusijos.

Atstovas Račkauskas mano, kad įstatymas reikalinga būtų svarstyti dalimis. Bažnyčių žemės siūlo paimti be atlyginimo. Dvaro inventorių siūlo nusavinti su atlyginimu.

Atstovas Krupavičius stebisi iš mūsų visuomenės srovių, kurios Seime nedalyvauja, menku šio klausimo supratimu ir pastangomis įrodyti spaudoje, kad žemės reformos klausimas esąs nepribrendęs. Tie ponai nežino to, kad žemės reformos klausimas buvo jau tuomet pas mus keliamas, kada dar nė manyte nemanėme, kad jį rišti teks mums patiems. Jis pabrėžė, kad kr. dem. žemės reformos klausime vadovojasi valstybės reikalais ir krikščioniškos etikos dėsniais. Nuosavybė nėra gamtos dėsnis. Nuosavybė nėra tikslas, bet tik priemonė gerovės pasiekti. Mūsų laikais yra galima tiktai aprėžta nuosavybė. Kolektivizmas yra galimas tiktai ten, kur jam yra tam tikro ūpo, pav. vienuolynuose, arba ten kur viešpatuoja botagas, kaip kad dabartinė Rusijoje, bet tai yra komunistinė katorga.

Toliau kalbėtojas pabrėžė, kad geriausi ūkiai yra vidutiniai, nes jie esą atsparesni ir veikia nugalį gyvenimo kliūtis, negu didesnieji. Net didelėse kultūros šalyse dideli ūkiai skaldomi į mažus. Dvarai net prieš karą turėjo daugiausia skolų. Įvykdymas žemės reformos, kuri esanti projektuojama, yra naudinga visais atžvilgiais — ir socialių ir politinių ir net doros atžvilgiu.

Socialiu atžvilgiu — pašalinama socialė neteisybė, kuri esanti visos žmonijos nelaimių pradžia.

Politinė nauda bus ta, kad valstybės pagrindas bus būsimieji ūkininkai.

Doros atžvilgiu mes daug pelnysim, susilpninę kapitalą ir sumažinę vargą.

Atstovas Ralys pabrėžė, kad svarbiausias žemės reformos pagrindas esąs tai, kaip gavęs žemės naujakuris įsikurs. Šiuo klausimu reikalinga susirūpinti. Svarbiausia reikia sudaryti tokias sąlygas, kad duoti galimybės naujakuriam savo ūkių įsikurti. Pas mus nėra nė vieno fabriko, kurs gamintų reikalingiausius atsiatymo įrankius, tat jei mes neduosim tam tikros valstybės paramos, tai mūsų ūkiai atrodys padegėlių ūkais. Pirmoj eilėj reikalinga būtų suorganizuoti kiekvienam apskrity dirbtuvės langams, durims, lentoms dirbti. Trobas reikia statyti ne iš miško medžiagos, bet iš pigesnės, kaip molis ir t. t.

Toliau kalba Žitinevičius, nurodydamas, kad pirmoj eilėj, reikia duoti žemės savanoriams kariam, toliau mažžemiam, bežemiams ir dvarų darbininkam. Dvarininkam už žemę atlyginimo duoti reikalinga. Dėl Bažnytinių žemių siūlo kunigams duoti tiek žemės, kad galėtų žmoniškai gyventi, nes kunigai esą lygūs kitiems piliečiam.

Atstovas Krupavičius sako, kad Min. Kabineto siūlomoji norma dėl žemės maksimumo yra perdidelė ir delto nepriimtina. Kultūriniam ūkiui vesti pilnai pakanka 80 h., tat šita norma reikia priimti. Atlyginimo principas turi būt priimtas, bet turi būti pareikalauta iš dvarininkų už padarytas skriaudas atsisteisti. Bažnyčios žemėms turi būt laikomos bendros žemės reformos įstatymas. Baigdamas pažymi, kad mes nepalsysim smulkenybių, mes pasieksim žemės reformos ir ją įvykdinsim, be kitų, nors ir prieš kitų norą, kaip jau esam sukūrę mūsų nepriklausomybę.

Bendros diskusijos žemės reformos klausimu baigiamos.

90-tas gegužės mėn. 10 d. posėdis.

Pirmininkauja D-ras Staugaitis.

Atsakius Teisingumo Ministeriui p. Karoblui ir Seimo Skundų Komisijos paklausimą dėl teismuose bylų vilkinimo eina žemės reformos įstatymo sumavimo 1-ju skaitymu svarstymo baigimas.

Žemės reformos Komisijos referentas Ambrozaitis mano, kad iš bendrųjų diskusijų Komisijai maža kuo teks pasinaudoti, nes visi kalbėtojai buvo permažai palietę esminę įstatymo pusę.

Dėl naujakurių už gautąją žemę atlyginimo mano, kad šį klausimą ir dydį atlyginimo galima ginčyti ir keisti, nes tai ne principinis dalykas.

Dėl soc. demokratų siūlymo žemės reformos pravedimą pavesti darbininkų taryboms, nurodo, kad tas neįvykdoma, nes mes matome kuo pavirto tos Tarybos Rusuose, kur darbininkai tapo tarybų vergai.

Sunkiausia išrišti tai naujakurių finansavimo klausimas, bet ir tai galima bus išrišti.

Balsuojant įstatymas pripažintas svarstytinu prieš 3 socialdemokratų balsus.

Toliau svarstyta Susisiekimo M-rijos etatai.

Atstovas Krupavičius dėl atskirų punktų įnešė tam tikrų pataisų, kurios Seimo priimamos.

P. Grinkevičius atsakinėja į kai kuriuos užmetimus Susisiekimo Ministerijai.

Susisiekimo M-rijos etatai II skaitymu priimami.
Aks.

Protas nuveikia kalaviją.

Julius Cezaris.

Pasienio pulko kareivio atsiminimai.

Buvo graži rudens diena. Įsakė kuopos vadas patikrinti pasienį. Išėjau. Malonu buvo joti ir žvalgytis į abi puses. Kada-nekada sargybinis iš krūmų riktelėdavo „Stok!“ Pasakius jam kas reikia dėl pasienio tvarkos, šokau toliau. Negalėjau atsigerėti dienos gražumu, kai pirmą syk išvykau patikrinti pasienio, nes dar ką tik buvome atvykę. Atsiminiau kaip sunku būdavo pulke, kada reikdavo mokytis naujokus. O dabar tai tik galima atsikvėpti, nes jau kareiviai išmokyti, pastatyti pasienyje ir atlieka pareigas kuo geriausiai. Malonu, kad visur rasta tvarka.

Sugrįžęs pas kuopos vadą pranešiau, kad viskas tvarkoje. Gavau vėl naują įsakymą: pranešti visiems būriams, kad atvyktų rytoj rytą į nurodytą vietą ir trauksime lenkų mušti; o su pasieniu atsisveikinsime. Mane kaip perkūnas trenkė, išgirdus apie lenkus, nes dar 1920 metais susitikdavome ties Ežerėnais ir Daugpiliu su tais plėšriais šunimis. Su dideliu noru ir geru ūpu skubinau išpildyti duotą įsakymą.

Rytmetį būriai su dainomis atkeliavo nurodytą vieton. Kuopos vadas paaiškino, kur ir kaip vykstame ir su kuo dalyka turėsime. Mūsų ūpas labai pakilo: tik norėjome greičiau nuvykti ir susitikti su savo „broliais“ ir parodyti jiems kelią iš kur jie atėjo.

Tą patį rytą traukėme į stotį. Kadangi stotis toli buvo, žygiavome visą dieną ir naktį. Kitą rytą jau pasiekėme stotį. Tą pačią dieną susikrovėme į vagonus ir laukėme su nekantrumu, kad tiksliai greičiau judintumėmės į kelionę. Neilgai teko laukti — išvykome. Pravažiuojant pro N miestą, kur randasi mūsų pulko štabas, pasitiko mūsų pulko vadas ir puslėtininkų mokykla, išsirikiavusi paliai traukinį. Pulko

vadas linkėjo geros kelionės, velydamas visa ko gera kelionėje, taipgi gerais karžygliais tapti, ir atsisveikino. Traukinys traukė toliau. Mokomos komandos kareiviai palydėjo mus, šaukdami mums „valio“. Taip apleidome gerai pažįstamas vietas, kur visą vasarą skambėjo mūsų sutartinės dainelės, kol išmokėme kareivius.

Ryto metą jau buvome Kaune. Buvo įsakyta išsikelti iš traukinio, kas tuojuo buvo išpildyta. Kai jau viskas buvo paruošta, kuopos vadas paaiškino, kad dabar jau pėsti žygiuosime į nurodytą vietą. Buvo pagamintas ant greitųjų pusrytis. Po pusryčio pasistiprinę žygiavome į nurodytą vietą. Tris dienas ėjome, kol pasiekėme tos kelionės galą. Truputį kaip ir suvargę jautėmės, bet ūpas buvo geras. Nuvykę į vietą tuojuo kitą dieną pamainėme N pulko batalioną, kuris tuojuo nužygiavo savo keliais, o mes likome vieni.

Praėjus porai dienų, įsakė kuopos vadas vykti į žvalgybą. Pasiėmęs keletą raitelių nuvykau prie Nemuno kranto, kur lenkai turi anoj pusėj Nemuno išsikasę apkasus. Vykome vis mišku, nes keliu buvo pavojinga, kadangi žmonės pasakojo, kad lenkai pereina per upę, o per upę yra nepagadintas tiltas. Ateina lenkai į neutralę zoną ir plėšia žmones.

Vykome su dideliu atsargumu. Štai pamatėme iš tolo blizgančias Nemuno bangas. Anapus upės pastebėjome ant kalno kokį tai miestą. Pažiūrėjus į žemėlapią, buvo matyti, kad tai Druskininkai. Neprijoję kranto, palikome žirgus miške su vienu kareiviu, o mes trys kareiviai traukėme toliau. Priėję prie pat kranto, pamatėme kairėj kaimą ir šaly kaimo tiltą. Pasukome į kaimą. Nepriėję kaimo, pastebėjome ateinant per tiltą į mūsų pusę ginkluotus žmones: iš tolo kaip tik su mūsų rūbais. Bet iš kepurių pažinome, kas per žvėrys. Aš įsakiau kareiviams tuojuo sugulti. Mes nespėjome sugulti, kai jie pradėjo šaukti: „Litvyn! chocie pogadamy“. Aš liepiau nemaž nejudėti: maniau, kad jie mus pamatė. Žiūrėjau kas toliau bus. Pašaukę mato, kad niekas neatsiliepia, ir eina į mūsų pusę. Aš, matydamas, kad nepatogioj mes čia vietoj randamės, liepiau po vieną arčiau kaimo pasitraukti. Maniau, kad lenkai eis į kaimą žmonių plėšti. Mes jau buvome visi trys kaimė ir gulėjome griovyje pagal vieno ūkininko daržinę ir niekaip negalėjome sulaukti lenkų. Liepiau vienam kareiviui atsargiai palypėti ant stogo, pasižiūrėti, kur jie dingo. Tas nespėjo užlipti, tuojuo pamatė, kad lenkai varosi keletą kiaulių, susigaudę po laukus, ir dar, sako, anapus upės matyti lenkų apkasai. Įsakiau tuojuo nulipti. Sustojome už tvoros. Liepiau gerai prisitaikyti. Kai tik privarė prie tilto, padaviau komandą: „šauk“. Iš karto, matyti buvo, labai padėjo, nes keli nuriedėjo po tilto; toliau liepiau be pališkos pliekti lenką. Kai jau buvo atlikta, liepiau bėgti prie žirgų. Nespėjame nubėgti, kai sutērškė kulkosvaidžiai; bet tankus miškas mus išgelbėjo. Parvykęs pas vadą viską pranešiau. Vadas paaiškino, kad dažniau reikia daryti žvalgybą į Druskininkus.

Vieną dieną, nuvykę taip pat žvalgybon prie minėto miestelio, jau buvome apkasuose. Pamatėme iš miesto atvažiuojantį automobilį. Privažiavo prie tilto. Išlipo. Taip pat iš apkasų susirinkę pradėjo pro žiūronus žvalgytis į mūsų pusę. Aš tyčia išlipau iš savo apkaso. Jie pradėjo vėl šaukti, kaip aną sykį (pogadami). Matydamas, kad turbūt nepaprasti atvažiuo, pasidrasinęs, manau, eisiu. Pasiėmiau keturias rankines granatas. Įsakiau kareiviams ir šauliams, (nes dar prie mūsų kuopos buvo priskirtas būrys partizanų) sekti kiekvieną mano žingsnį, kai aš šnekėsiu su lenkais ant tilto. Taip ir pasileidžiau į tiltą. Tiltu viduryje buvo užtaisyta spigliuota viela. Tai mano ūpą labai palengvino, nes aš vienas ėjau. O lenkų gal kokį dvidešimtis bėgo, bet visų pirma ėjo kažin kokie su

didelį „unaru“. Kai jau buvo nebetoli nuo manęs, tur būt pamatė, kad aš be ginklo, liepė savo tiems užpakaliniam sustoti, o jie ėjo prie manęs. Kai jau buvo nebetoli manęs, aš atsistoju „ramiai“ ir ranką pridėjau prie kepurės. Jie taip pat padarė: pridėjo du pirštus prie nosies ir suriko: „češč“. Po tos viešos pagarbos priėjo arčiau. Vienas iš jų pasisakė esąs komendant pliacufki kapitan, antras—dovuca batalijonu poručnik (pavardės užmiršau). Aš pasisakiau vachmistras esąs, bet pavardės nesakiau. Toliau jie sakė: „kaip jūs gerai apsitaisė“. Aš sakau: „Dar tai mano menki rūbai, nes aš senai gavau“. Jie paprašė mane kareivį pašaukti. Aš, žinoma, parinkęs ir pašaukiau, kad, vienu žodžiu, būtų vyras. Atėjo su gerais batais, su persiūta angliška miline, vyras raudonas, žaliūkas. Iš tolo vienas iš jų lenkiškai išsikeikęs tarė: „litvini, to litvini: gerai aptaisyti“. Toliau pradėjo klausinėti, ar daug vokiečių pas mus yra. Aš neturėdamas, ką daug sakyti, sakau, kad visa Vokietija pas mus susėjo: netik vyrai, bet ir moterys ir vaikai; o Berlyne, tai nė gyvo žmogaus neliko. Labai supyko, net nusisplovė. Toliau klausė, kurio pulko mes esame. Aš sakau „šturmavo“, nes jie dar nebuvo matę su juoda uniforma. Paklausiau, kurio jie pulko. Delto teisybę pasakė, kad ketvirto legionų pulko, nes aš jau anksčiau žinojau. Toliau klausė, kas aną dieną jų kareivius nušovė. Aš sakau: „turbūt kalti buvo“. Klausia, ar aš ten buvau. Sakiau, kad ne. „Tai kas tokie čia buvo“. Aš neturėdamas ką sakyti, sakau:

— Turbūt partizanai: jūsų kareiviai yra alkani, ateina ir plėšia mūsų pusę. Tai turbūt ir gavo nuo mūsų šaulių.

Jie sakė, kad mūsų šauliai tik Dievui į langą žaudo. Bet aš jiems atsakiau:

— Kodel gi jūs jų bijote, kaip ugnies?

Į tai jie nieko neatsakė, tik pasakė:

— Kam jūs duodate jiems valią?

Aš sakau, kad jų nepažįstu, nes jie civiliai. Toliau pradėjo kalbą apie politiką. Jie mane paklausė:

— Del ko Lietuvoje daugumas lenkiškai šneka?

Aš kaip maža išmanęs apie politiką, trumpai atsakiau:

— Jelgu tik Tamstos nepyksite?

Jie sutiko. Sakau, kad per vieną paleistuvę.

— Per kokią.

— O gi—sakau—per jūsų tą Jadvygą. Mūsų senis Jogaila apšvedė ją, o ji prikalbėjo įvesti tą jūsų kalbą.

Jie baisiai supykę pasakė:

— Su „durniais“ nėra ko šnekėti.

Toliau dar šnekėjome, tik prašė jų šventoslos taip nevadinti.

Dar jie priminė apie vokiečius.

— Jūs taip vokiečiai apgaus, kaip mus angliai: bolševikams pardavė dujas ir sviedinius, o mums pardavė ant burnos dedamas maskas.

— Geriau bus—sakau—šimtą kartų gyventi po vokiečiais, ne ką po lenkais.

Jie labai pasipiktino.

— O kai vokiečių,—sakau—tai ir susiderėję pas mus nerosite; aš pats mušiau vokiečius iš Lietuvos Kolčakų laikais. Esami vieni Lietuvos kareiviai, o svetimtaučių, tai neturime.

Pamačiau, kad vis daugiau renkasi iš jų pusės. Turėjau atsisveikinti ir vykti į savo apkasus.

Parvykęs pas vadą, pranešiau atsitikimą. Iš pradžių kuopos vadas pyko, sakė, negalima su lenkais šnekėti. Aš paaiškinau, kad iš vietinių gyventojų sunku tikrų žinių turėti.

— Dargi negalėjau sužinoti, nė kuris pulkas stovi. Dabar tikrai žinome, kad 4 p. Aš pats nenorėjau tų valkatų matyti: driskiai, tik vien tų savo vištų pris-

kabinę bent po kelias prie kepurės, ir ta kepurė su keturiom gubernijom. O ta pati žmogysta — tik vien kaulai ir oda. Kaip vėžys pamėlynavęs.

(B. d.)

Vachmistras Viršinskas.

Pirmoji gegužinė.

Š. m. gegužės mėn. 8 d. I Atsargos batalionų Kultūros ir Svetimo Komisija surengė gan didelę šiąs metais mūsų armijoje pirmutinę gegužinę Raudondvario parke. Nuvežti į parką, komisija pasirūpino „Ratobyne“ garlaivį, kuris gražiai tautinėmis vėliavėlėmis ir berželiais papuoštas 2 val. Nemuno bangų mėtomas atplaukė iš Panemunės paėmęs Šančių-Panemunės keleivius ir sustojo Aleksoto garlaivių prieplaukoje paimiti Kauno keleivių.

Diena buvo graži. Pamaldoms pasibaigus, daugelis (nors ne tiek daug važiavo) skubo į Nemuno pakrantę pažiūrėti gegužinės. Staiga visu garlaivių sustojimo ruožu Nemuno krantas tapo nustotas žmonėmis. Garlaivio viršuje grojo N pulko dudų orkestras. Nemuno pakrantėje keleiviai lipo garlaivin, o Leizeris su Maušiumi siauru liepteliu rito Volfo pastiprinimus garlaivin. Dažnai čia maišėsi ir Sorė barakacė bandų pintine nešina. Žinoma, koks gėrimas be užkandžio? Taip pat švaistėsi ir srolūkai su „Iserliso“ dėžėlėmis. Be abejo, reikia ir užsirūkyti! Juk ore rūkyti nei „panelėms“ dūmai nieko nepakenks!

Valandai laiko praslinkus, pakankamai apsikupčius, garlaiviui tris kartus sušvilpus, — atsitolinome nuo krašto, ir garlaiviui apsisukus—vykome į paskirtąją gegužinė vietą. Važiuojant jauni vyrukai su merginomis šoko viršų dudų orkestrui grojant. Atsigrįžus atgal ilgai matyti buvo ant Nemuno kranto stovinti žmonės, kurie baltomis skepetėlėmis bei kepurėmis mosikuodami lydėjo garlaivį. Keliolikai minučių praslinkus jau tolokai nuo Kauno buvom pavažiavę ir per smarkiai šildančius saulės spindulius retkarčiais matėsi vien tik Kauno bažnyčių bokštai ir pakylantis nuo Linksmadvario kalno orlaivis. Valandai laiko praslinkus, jau atsidūrėme ties Nevėžio tiltu ir garlaiviui pro jį praslinkus — Raudondvario pamiškės pakrantėje.

Raudondvario parke pirmiau jau buvo atvykusių žmonių, kurių dauguma atėjo pasitikti atvykstančią garlaiviu gegužinę. Garlaivis sustojo. Nutiesus iš garlaivio į krantą lieptą,—gegužinės dalyviai vienas paskui kito slinko per jį į krantą, o iš ten—į Raudondvario parką.

Nuvykus parkan, žmonės sustojo parko aikštėje pasilsėti. Orkestrui sugriežus,—parko aikštėje dar labiau patankėjo žmonių. Gegužinė pradėta Literatūros Skyriaus bendradarbio J. Andziulio sveikinimu. Pastarajam baigus kalbėti, Atsargos bataliono choras gražiai sudainavo Tautos imną ir kiek vėliau keletą tautinių dainelių. Toliau šokta, žaista iki 12 val. nakties. Daugelis gegužinės dalyvių pasismaginę prie bufeto, ištikrųjų jautėsi gegužinėje esant.

Labai dažnai sutikdavai čia „pilkąj-kietąjį vilkelį“, kuris akyliai žibančiomis akimis seka praeivį.

Artinantis vakarui gegužinės dalyviai linksmai, smagiai sukosi parko aikštėje; kai kurie „vilkeliai“ net pradėjo dantis galastiti! Bet tai niekis! Juk kam gi vilkas sutvertas? Žinoma jauniems „vilkučiams“ pavyzdys iš senų arba jų globėjų! Ir ištikrųjų taip! Bet tik dabar reikia pripažinti, kad jau ir „vilikai“ ima išgaidų. Jie matyti karo metu ypatingai pamėgo glesmes, nes ir čia „vilkelių globėjas — mokytojas su ypatingu „gūžiu“ pradžioje linksmai traukė „pulkim ant kelių“.

visų šventų litaniją", o kada jau visai gerai balsą išmiklino—karunką. Žinoma, gegužės mėnesys tinka!..

Taip pat ir oro paukščiai linksmi žaidė pusėtiną volfinį patuštinę ir raičiodami jį, jei ne kojomis, tai rankomis!..

Gerokai sutemus, parko aikštė žymiai patuštėjo. Mat prie tamsos—daugiau drąsos, tai jau šokiai nėra taip įdomūs!..

... daugelis traukė atsisėsti... pas aplinkinius parko medžius, nes ten yra ir pavėsis nuo mėnulio!..

Taip ramiai, linksmi, „cnatlyvai“, o gal ir „nenatlyvai“ laikas slinko.

Sukakus 11^{1/2} val. pasigirdo „Rambyno“ garlaivio balsas šaukiantis jau baigti gegužinę. Neilgai trukus orkestras sugrojo paskutinį ir visi gegužinės dalyviai linksmi juokaudami nuo kalno ritosi į paupį prie garlaivio, liko brūzgynuose tik vieni vargšai „vilkeliai“. Bet ko gi ir benorėti. Juk čia „vilkelių“ gyvenimo vieta!..

Susirinkus visiems garlaivini ir garlaivini tris kartus sušvilpus, — iš Raudondvario išvažiuoju į Kauną.

Naktis. Pradėjo pūsti šiaurės vėjelis. Jo pūtimą pajuto apsisiautę voratinkliai „panelės“ ir tuojuo, nežiūrint nė orkestro grojimo, sulindo garlaivio vidun. Žinoma, kas „kietesnio“ kraujo—liejo polką, valsus ir kitus įvairius kadrilius garlaivio viršuje, kad net kajutoje esanti lempa gimnastiką pradėjo!.. Žinoma, jei tai būtų tikros lietuvaiteš, tai ir šalčio pakęstų, bet dabar visokios Jadziunės, Stasiunės, Maniusės ir t. t.

Garlaivio viduje daugiausia girdėjosi „proše pana“, „proše pani“. Nežinia dėl ko ir mūsų kareivėlis gana sunkiai verčia savo liežuvelį po „pansku“ barškėti?..

Iš Raudondvario į Kauną važiuoju 3^{1/2} valandos. Čia matyti truputį tyčiomis ir ant smėlio užvažiuoju, kur pastovėjom netrumpą kelionės laiką. Bet ką gi padaryti? — Įvairesnė gegužinė.

4^{1/2} val. ryto orkestrui grojant, garlaivis išplaukė į Aleksoto garlaivių priplauką ir paleidęs Kauno keleivius, kitus nuvežė į geležinkelio tiltą.

Tuo ir baigėsi šiais metais pirmoji mūsų armijoje gegužinė.

Ši gegužinė iš pasikalbėjimo su atsargos bataliono Kultūros ir Švietimo Komisijos pirmininku vyr. leit. Rekiu, komisijai davė deficito. Bet darbšti bataliono Kultūros ir Švietimo Komisija tikisi ateity atsigausti!

Šį kartą jausdama tai Lietuvos garlaivių bendrovė, kuri dar turėjo gauti iš Ats. batal. K. ir Šv. komisijos penkis šimtus (500) auksinų už garlaivį — juos dovanuoja.

— Daugiau tokiose gegužinėse lietuviškumol —

J. Paežerietis.

Lietuvos Fizinio Laikinosios Sąjungos Centro Valdybos

Pranešimas.

Visiems sporto klubams, komandoms, sąjungoms, sekcijoms ir mokykloms.

Šį pavasarį įvyks Lietuvos Futbolo atidarymo I rungtynės ant pereinamos taurės paaukotos Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Bendrovės.

Taurė išstatoma laimėti per Lietuvos Fizinio Lavinimos Sąjungos Centro Valdybą.

Rungtynių programon įeina:

I. Bėgimas 60 metrų.

II. Smūgis į kamuolį (2 syk).

III. Kamuolio išvedžiojimas pro kliūtis.

V. Estafetė 11×500 metrų.

I, II ir III punktuose dalyvauja iš kiekvienos komandos po vieną žaidėją.

IV punkte dalyvauja visa komanda.

Pastaba: I, II ir III punktuose kiekvieniame punkte gali būti mainomas žaidėjas.

Komanda laimėjusi punkte (pirma) I vietą gauna —1 akį; II vietą—2 akis; III vietą—3 akis; IV vietą —4 akis ir t. t.

Akių skaičiavimas būna tokioj pat tvarkoj visuose punktuose. Išpildžius visus 4 punktus, kiekvienos komandos akių skaičius sudedamas ir gaunamas kiekvienai komandai bendras skaičius akių.

Dvi komandos gavusios mažiausius akių skaičius žaidžia finalo mačių.

Laimėjusiai komandai finalo mačiuje čia pat įteikiama 1921 m. taurė.

Rungtynių elga—1 diena.

Rungtynėse galės dalyvauti komandos, kurios praneš raštu apie tai Lietuvos Fizinio Lavinimos Sąjungos Centro Valdybai ligi 1921 metų gegužės 18 d.

Pranešant turi būti išpildyti šie punktai:

1. Kad nori dalyvauti aukščiau minėtose rungtynėse.

2. Atsiunčia išstatomos komandos pilną pavadinimą ir sąrašą minėtoms rungtynėms nurodant žaidėjų vardą, pavardę, amžių, poziciją ir t. t.

3. Atsiunčia 50 auksinų.

4. Prie rungtynių bus prileistos komandos:

a) turinčios savo įstatus, valdybą, kapitonus,

b) karo sporto komandos, turinčios vadų sutikimą,

c) mokyklos, turinčios savo vyriausybės sutikimą,

d) jaunikaičiai—Lietuvos piliečiai, nejaunesni kaip 19 metų,

e) komandos, turinčios formą, ženklus ir pranešusios apie savo uniformą iki nuskirtam laikui ir

f) prisilaikanti Futbolo taisyklių ir nustatytos tvarkos.

Neužpildžiusios šių punktų komandos bus neprileistos prie minėtų rungtynių.

Išsirasiusiomis komandoms, klubams, mokykloms, sąjungoms, sekcijoms ir t. t. bus raštu pranešta ir viešai paskelbta iš anksto apie rungtynių dieną, vietą ir laiką.

Rungtynių rezultatai bus viešai paskelbti per Lietuvos Fizinio Lavinimos Sąjungos Centro Valdybą.

Atvykstančiomis komandoms į minėtas rungtynes Kaunan, prašoma išanksto pasirūpinti apie butus.

Pranešimus siųsti: Lietuvos Fizinio Lavinimos Sąjungos Centro Valdybai, Vytauto Kalnas, Kaune. Taipogi informacijų gauti, Vytauto Kalne nuo 5 iki 7 v. p. p. raštinėj ir nuo 3 iki 5 p. p. Duonelaičio g-vėje 42 Nr.

Lietuvos Fizinio Lavinimos Sąjungos Centro Valdybos Pirmininkas: S. Garbačiauskas.

Sekretorius: Kubiliūnaitė.

Kas klausia, tas neklysta.

Kla.

Ar man būtų galima gauti atostogų vasaros darbui namo. Jeigu būtų galima, tai prašan paaiškinti, koku būdu ir kaip. Žemės yra 10 dešimtinių, o tėvas jau 56 metų, sesuo 12 metų, motina 55 metų. Brolių daugiau nėra. Aš tarnauju L. kariuomenėje nuo 1919 metų spalio mėnesio.

P. Bagušauskas.

Ats.

Galima; reikia paduoti prašymas Mobilizacijos Komisijos pirmininkui—Apskrities viršininkui (geriausia, kad paduotų prašymą tėvai), nurodant visas priežastis, kad Tamsta namie reikalingas darbam. Patikrinęs visas tas žinias mobilizacijos skyrius kiek galima paleidžia.

R e d.

Kls.

Esu tarnavęs Lietuvos kariuomenėje laisvanoriu ir užsitarnavau jaun. puskarininkio laipsnį; paskiau buvau paleistas kaip laisvanoris neliečiamas mobilizacijos ir atitarnavęs metus; dabar vėl įstojau savanoriu, bet i kitą dalį, kurioj tarnavau pirma; ar galiu gauti 50% priedo kaip savanoris puskarininkis?

Jaun. pusk. B. P.

Ats.

Gall.

R e d.

ŽINIOS

Gegužės 1 d. buvo atidengta Lietuvių meno paroda. Svarbiausia parodos dalis yra mūsų K. M. Čiurlionies paveikslai. Be to yra paveikslų A. Žmuidzinaučiaus, A. Varno, A. Galdiko, V. Bičiūno, P. Kalpoko, V. Jamonto, Šimonies, Titelbachtės, Sklėrio ir J. Petrėno. Kariai už įėjimą moka 3 auks. Daug komandų jau aplankė parodą. Gera būtų, kad visi, kas turi galimybės, ją aplankytų. Lankantis grupėmis dailininkai teikia paaiškinimų. Paroda atvira iki gegužės 18 d. Todėl skubėkite.

„Bangos“ bendrovė.

1918 metais tuo laiku, kuomet finansų ministeriu buvo Martynas Yčas, įsisteigė bendrovė „Banga“. Valstybė gyveno sunkius kūrimosi laikus ir „Banga“ 1919 metais padarė sutartį pristatyti amunicijos ir kt. Gautomis mūsų žiniomis „Bangos“ sutartis siekė apie 35 mil. auks. Bet dar ir iki šio laiko daugeliui milijonų auks. nepristatė apyskaitos. Gautomis žiniomis tos bendrovės atstovas Berlyne Zacharijus mūsų atstovybės traukiamas teisman.

Briukselio derybos.

Prancūzų balsai. Vienas prancūzų laikraštis įdėjo aštrių straipsnių dėl Briukselio konferencijos. Būsimoji padaryta balse klaida Vilnių atidavus lenkams. Tai nėra lenkams gerų vaisių neduosias.

Lenkų siūlymai. Lenkai pasiūlė padaryti muitų uniją ir panaikinti muitus Lenkų ir Lietuvos sienoje vietiniams produktams. Mūsų delegacija tą siūlymą atmetus pasiūlė daryti prekybos sutartį.

Konsulatų įsteigimas. Yra svarstomas mainais Lenkijoje ir Lietuvoje konsulų pasiuntimas, kad per juos su mažesniais negu lig šioliai keblumais būtų galima išrišti smulkiuosius klausimus.

P. Milašis Briukselio derybose. Garsusis prancūzų rašytojas, lietuvių kilmės, P. Milašis atvyko iš Paryžiaus, kur jis yra Lietuvos atstovu, į Briukselį. Jis yra labai populerus kaip Prancūzijoje taip ir Belgijoje. Jo atsilankymas palengvino mūsų delegacijos darbą—informuoti užsieniečius apie Lietuvos padėtį ir mū-

sy troškimus. Tas buvo svarbu, nes lenkų diplomatų melais visai buvo užtemdyti lietuvių reikalai.

Ivairios žinios.

Meksika pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Tą žinią Meksikos atstovas Vašingtone įteikė mūsų atstovui S. A. Valstybėse.

— Estų ir Latvių laikraštinkai vyksta Kaunan, kur ruošama Pabaltijurio valst. laikraštinkų konferencija.

— Mūsų ministeriai lankosi į žmones, aiškinti laisvės paskolos svarbumą ir priiminėti žmonių skundus.

Lenkų naujas sukilimas. Sukilimo eiga sudomino visą pasaulį, laikraščiai pilni įvairių žinių ir gandų. Sukilėlių tikslai aiškūs: prijungti A. Silezijos sritis, kurios, remiantis plebiscito daviniais, turėtų Vokietijai pereiti, prie Lenkijos. Jau buvo ne kartą nurodyta, kad tas sukilimas tikras Želigovskio „žygio“ pakartojimas. Kaip ten taip ir čia planai sukilėliams išdirbti Varšuvoje.

A. Silezijoje įvyko keletas susirėmimų Santarvės kariuomenės su sukilėliais. Padėtis esanti netikra. Vokiečiai ginkluojasi. Lenkijos visuomenė daugumoje reiškia sukilėliams užuojautos. Anglai ir kitos valstybės pasiuntė Lenkijai griežtų reikalavimų sustabdyti sukilimą.

Tremtiniai iš Rusijos. Gegužės ir birželio mėn. bėgyje pribus keliolika ešelonų su mūsų tremtiniais iš visų Rusijos kampų.

— Užsienių reikalų Min. d-ras Purickis, lanko Latviją ir Estus Pabaltijos valstybių sutarties reikalais. Visur randama gyvo pritarimo. Tikimasi greit įvyksiant rimtų žygių tuo reikalu.

— Vokietijos Naujas ministerių kabinetas priėmė ultimatyvį Santarvininkų reikalavimą griežtai pildyti Taikos sutarties punktus, kur kalbama apie atlyginimą už karo nuostolius, atidavimą teisman karo kaltininkų ir t. t.

— Gegužės 15 d. suėjo metai St. Seimo darbavimosi. Toms sukaktuvėms paminėti suruošta iškilmingas St. Seimo posėdis, kariuomenės paradas ir koncertas, į kurį pakviesta Seimo nariai, Misijų atstovai.

Užsienio spauda.

Iš Klaipėdos praneša: Lietuvos Užs. Reik. Min. d-ras Purickis, kurs lanko Rygą, Pabaltijos Valstybių reikalais, laikraštinkams pasakė:

Del kilusio Lenkų noro suvienyti Klaipėdos ir Vilniaus klausimus, Lietuvos vyriausybė turi savitą pažiūrą. Lietuviams Vilniaus klausimas—Valstybės gyvavimo klausimas. Jis negali būti rišamas su Klaipėdos klausimu, suprantant pastarąjį taip, kad Klaipėda tektų Lietuvai į vietą Vilniaus. Tik Vilniaus klausimą išrišus, esą galima pradėti derybas dėl Klaipėdos. Tikimasi, kad tuo klausimu teisingus lietuvių reikalavimus Santarvė patenkins. Tuo labiau, kad nesykį buvo pareikšta Klaipėdos srities gyventojams liems priimtinos sąlygos, kuriomis Lietuvos valdžia nori kraštą paimti ir valdyti

Karinė Sovietų organizacija.

Per jūrų Karo Mokyklos karininkų išleidimo iškilmes Trockis pasakęs:

Per trejus metus raudonųjų karo mokyklų skaičius bendrai padidėjo 1500 nuoš., o karininkų padaugėjo 1600 nuoš. Dabar mes turime 150,000 karininkų ir mūsų karo akademija gali galvoti vasarą pulti Indiją ir atkeršyti Lenkijai.

Iš kitos pusės žinios apie raudonosios kariuomenės organizaciją tokios: Bolševikų pajėgas sudaro 25 armijos, kurių 17—fronto armijos, kitos gi 5—darbo armijos Permyje, Orenburge, Uralske, Kaukaze ir Kazanėje.

Kiekvienoje sovietų armijoje esančios 94 pėstininkų divizijos ir 26 raitelių. Reikia pasakyti, kad tos divizijos ištikrųjų nedidesnės už pulką, kai kada net už batalioną.

Formiruojamos dar 3 armijos, kurių viena, vadinama internacionalinė, esti Samaroje ir Saratove. Ji skiriama operacijoms Persijoje ir turinti 100.000 žm. („Matin“ II.IV).

Naujas militarizmas.

Anglų Karo Ministerija paskelbė žinias apie kontinento Valstybių kariuomenės daugumą. Iš to sąrašo Austruose 30,000, Belguose 105,000, Bulgaruose 33,000, Čecho-Slavuose 147,000, Danuose 15,400, Suomiuose 35,000, Francijoje 809,622. Vokietijoje 100,000, Graikijoje 250,000, Vengruose 35,000, Italijoje 300,000, Gollandijoje 21,400, Norvegijoje 15,400. Lenkijoje 600,000, Portugalijoje 30,000, Rumunijoje 160,000, Ispanijoje 109,715, Šveduose—56,200, Šveicaruose 200,000, Pietų Slavijoje 200,000. Kaip rodo ši statistika Francijoje ir Lenkijoje yra kuo daugiausia kariuomenės.

„Deutsche Allg. Zeit.“ balandžio 20 d.

Teatras.

Baletų ir dainos vakaras.

Miesto teatre 1921 m. geg. 12d. buvo Baletų ir dainos vakaras. Dalyvavo jau pažįstami Kauno publikai baletų šokėja Olga Dubeneckienė ir daininkai A. Nezabitauskaitė-Galaunienė ir P. Oleka. O. Dubeneckienė šoko: „Valsą“, „Senų laikų polką“, „Persų mergaitės šokį“ ir „Medėjos šokį“. A. Nezabitauskaitė-Galaunienė padainavo: „Jaunystės dienas“, „Mano sieloj šandie šventė“, Liudmilos ariją iš operos „Ruslan ir Liudmila“ ir keletą kitų. P. Oleka padainavo: Variago ariją iš operos „Sadko“, ariją iš operos „Užburta Fleita“, Tomskio ariją iš operos „Pikų Dama“, ir dar keletą.

Karys.

Naujas laikraštis.

Nesenai pasirodė laikraštis „Lietuvos Balsas“, redaguojamas buv. Valstybės prezidento Smetonos ir palaikomas vadinamų pažangiųjų, kurie anuo metu buvo valdžioje. Žinant minimų asmenų rimtumą galima buvo laukti, kad tas laikraštis įneš grynai kultūrinę srovę į mūsų kartais gan šykščią laikraštiją. Bet dėje tenka labai, labai nusivilti.

Vieton to, kad valstybės tebesitęsiančio kūrimo laikui priaidėjus prie tojo kurimo, minimas laikraštis, nors ir tautininkų vedamas, imasi griauti ne tai kad valstybės, bet ir paties valstybingumo pagrindus. Ir nesuprasi, kuo

čia vaduojamas, bet nieku būdu nerasi nė šešėlio taisyti paklaidų, kurios visuomet lydi asmenų darbus. Veik dauguma skilčių užimta vien tik atskirų asmenų koneveikimų, kurių nusistatymas ir politika neartymi „Lietuvos Balsas“ vėdėjų mintims.

Ne „Kario“ uždavinys kisti į „L. B.“ iškeltas ir platinamas nesamones ir kiršinimus. Bet negalima nepaminėti nors atsiliepimo apie naujai įsisteigusią „Karo Mokslų Kurėjų Draugiją“, kuri mums, kariams yra ytin artima ir brangi. Jei tikėti „Liet. Balsas“ korespondentui (7 Nr.), tai ji nieko gero neatnešusi, jos paskaitos būvę netikusios ir pati draugija imantis darbo, kurio nepajėgiantis vesti. Į tokį tuščią pasakymą, gyviausiu atsakymu yra nuolat didėjantis skaičius karininkų bei karių, lankančių tas paskaitas, vis didėjantis susiūdomavimas pačia draugija. Daugiau karinių žinių turintieji karininkai ateina pagalbą jaunesniems draugams ir dalijasi savo žiniomis. „Liet. Balsui“ tatau gali nepatikti, nes duodama susirinkusiems rimtų žinių, o neskama „Liet. Balsas“ pėdomis ir ne-kveršinamos svečių galvos...trafaretiniais šmelžtais. St.

Laiškas „Kario“ Redakcijai.

Prašau išspausdinti „Karyje“ šį laišką: „Kario 16 numeryje buvo išspausdintas laiškas, rašytas dezertyro Rimkaus Prano—iš Bajorų kaimo, Svėdasų valsč. Rokiškio apskr. Amerikon. Žinių apie tą dezertyrą Komendantūroje nebuvo. Gavus Kario 16 Nr. gegužės 12 d. dezertyras Rimkus buvo sulaikytas ir randasi Rokiškio Komendantūros daboklėje. Daromas tardymas patraukti atsakomybėn dėl varymo degtinės ir pabėgimą iš kariuomenės.

Karo Komendantas Kapitonas

Jankauskas.

Oficialinė dalis.

Skelbiu žiniai įsiteisėjusius Armijos Teismo nusprendimus karių bylose.

I. 1920 metų gruodžio mėn. 2 dieną Artilerijos Skyriaus Kapitonas Vitoldas Rukuiža už nusidedamąjį darbą įmatytą K. J. XXII kn. 163¹ str. (už pagrobimą sprogstančios medžiagos), nubautas 8 metais sunkių darbų kalėjimo su išdavomis, numatytomis B. K. 28, 29 ir 30 str. str., kuri bausmė, einant Amnestijos Įstatymo III p. sumažinta jam vienu trečdaliu ir galutinėje išvadoje, vadovaujantis B. K. 22 str. paliko 5¹/₂ metų sunkių darbų kalėjimo su išdavomis numatytomis B. K. 28, 29 ir 30 str. Be to Rukuiža išmestas iš kariuomenės tarpo.

Paduotą Kapitono Rukuižos kasacijos skundą Vyriausis Tribunolas atmetė.

II. 1920 metų gruodžio mėn. 2 dieną Artilerijos Skyriaus Kapitonas Vitoldas Rukuiža ir Petras Liudavičius už nusidedamąjį darbą, įmatytą abiejų B. K. 51 ir 1 d. 581 str. (už pavogimą virvių), nubauti abu po 3 mėnesius kalėjimo, kuri bausmė einant Amnestijos Įstatymo III p. sumažyta vienu trečdaliu, t. y. iki 2 mėnesių kalėjimo ir kaip karininkam pakeista 2 mėnesiais 20 dienų arešto daboklėje.

Liečias šis nusprendimas Kapitoną Rukuižą skaldomas praiziotų pirmuoju nusprendimu.

III. 1920 m. gruodžio mėn. 10 dieną Kauno m. Kom-ros kareiviui Jonui Snabaičiui už nuslidedamus darbus, įmatytus: pirmąjį — B. K. 51, l. p. 591 ir l. p. 595 str. (už pagrobimą per apgaules svetimo kilnojamo turto su tikslu jį pasisavinti ir melagystę, pasivadinus save tarnautoju) ir antrąjį — K. J. XXII kn. 134 str. (už pabėgimo iš kariuomenės), turint galvoje visas bylos aplinkybes teismas skyrė už pirmąjį nusikaltimą — 1½ metų sunkiųjų darbų kalėjimo, už antrąjį 6 metus to paties kalėjimo su išdavomis, numatytomis B. K. 28, 29 ir 30 str. str. Sumetus bausmės už abu nuslidedamus darbus, teismas paskyrė Snabaičiui vieną bendrą bausmę, t. y. 6 metus sunkiųjų darbų kalėjimo. Einant Amnestijos įstatymo III p. tą bausmę sumažino vienu trečdaliu, ir galutinėje išvadoje paskyrė 4 metus sunkiųjų darbų kalėjimo su išdavomis, numatytomis B. K. 28, 29 ir 30 str. str. Be to Snabaitis išmestas iš kariuomenės tarpo.

Toje pat byloje pil. Eduardas Medišauskas, kaip bendrininkas pirmojo Snabaičio nusidėjimo, nubaustas 1 metais paprasto kalėjimo.

Snabaitis ir Medišauskas Inkriminuojamame jiems nusikaltime, įmatytame B. K. 51, 4 ir 5 p. p. 589 str. pripažinti nekaltais ir išteisinti.

IV. 1921 m. vasario mėn. 8 dieną Panevėžio m. Komendantūros kareiviui Aleksai Rajenčiui už nuslidedamąjį darbą, įmatytą K. J. XXII kn. 1 d. 159 str. (už tyčia leidimą pabėgti suimtiems iš arešto), teismas rado teisingu paskirti 8 metus sunkiųjų darbų kalėjimo, bet atsižvelgiant į trumpą tarnautą jo kariuomenėje laiką, sumažino iki 6 metų grasos kalėjimo, kurią bausmę Rajenčiui, kalpo nepilnamečiui, sumažino vienu trečdaliu ir galutinėje išvadoje paskyrė 4 metus grasos kalėjimo (K. J. XXII kn. 79 str. ir B. K. 3 p. 57 str.). Teisės, einant B. K. 4 p. 57 str., neatimtos ir neaprežtos.

V. 1921 m. vasario mėn. 24 dieną Atskiros Sapiorių Kuopos Vadui Juozui Šmidtui ir tos kuopos Ūkio Vedėjui Vyr. Leitenantui Stasiui Daunoravičiui už nuslidedamąjį darbą, įmatytą abiejų B. K. 51 str. ir K. J. XXII kn. 1 d. 239 st. (už davimą dirbti arklų žemės savininko naudai), už kurį nusikaltimą numatoma bausmė: atstatymas nuo tarnystės, arba pašalinimas nuo užimamos vietos, teismas įsižiūrėjęs į K. J. XXII kn. 5 str. rado teisingu paskirti vieton tos bausmės, nors ir mažesnę, bet tikslingesnę, bausmę, nurodytą to paties str. IX p., būtent areštą daboklėje.

Turint galvoje visas bylos aplinkybes, teismas paskyrė Šmidtui ir Daunoravičiui po 1 mėnesį arešto daboklėje be teisių siaurimo, bet, einant Amnestijos įstatymo III p. sumažino vienu trečdaliu, t. y. iki 20 dienų arešto daboklėje.

Atsižvelgiant į teisiųjų prisipažinimą prie kaltės, atgailą dėl padaryto nusikaltimo, teismas, einant B. K. 53 str., dar sumažino jiems bausmę iki 3 dienų arešto daboklėje ir rado teisingu, einant B. K. papildymo 2 § uždėti teisiams dar pinigines pabaudos po 400 auks. kiekvienam ir galutinai nusprendė nubausti Šmidtą ir Daunoravičių po 3 dienas arešto daboklėje ir po 400 auks. pinigines pabaudos.

Įsak. kar. 105 Nr.

(B. d.)

Redakcijos atsakymai.

Kareiviui. Tamstos paklausimai persiųsti auktesnei valdžiai.

T. Miekūnaičiui. Labai graži mintis, tik kaip eilėraštis — silpnas. Netinka.

Vytautičio Draugui. Graži mintis, bet silpnas eilėraštis. Nedėsime. Tamsta gali stoti ar į autobatalioną pramokti šoferiauti, ar į telegrafo ir telefono kursus, jei panašūs bus įsteigti.

Ež. Ukveizdžiui. Galima.

Vladui Uogintui. Reikia baigti gimnaziją.

Antanui Vilučiui ir Raziūnui Juozui. Reikia kreiptis į Užsienių Ministeriją su prašymu.

Buzai. Toks liudymas neturės galios. Reikia kreiptis į tą gimnaziją, kur baigėte, kad išduotų kitą.

Kaziui Strazdui. Tuo klausimu kreipkitės į apskr. žemės ūkio įgaliotinį.

Rašt. Žioplui. Tik su viršininko žinia.

Šliavui Petru. Tamstos laiškas atiduotas Tiekinų Vadybai išaiškinti.

J. Venčauskui. Raštininkai — mašininkai niekur negauna už specialybę, o tik pagrindinę eilinio kareivio algą.

Braziuliui. Galite gauti tik nuo įsakymo išleidimo dienos, kaip ir kiti gauna.

S. Marčiukaičiui. Gali gauti 50% algos.

Stan. Sutkui. Jei Tamstos metų naujokai nepašaukti, tai galima.

Atjaučiančiam kareiviui. Eilėraštis silpnas; netinka.

J. Mitmanui. Kol kas dar neduodama.

L. K. Atsakymus duodame tik tiems, kurie parašo tikrą savo pavardę.

Pranui Kasparui. Prašykite, gal ir gausite.

Rašt. P. B—liui. Stokite į mokamąją komandą.

E. Senkauskui. Tokių valdžios kursų nėra ir nežinia, ar kada bus. Apie privačiaus nieko nesigirdėti.

Eiliniui Petrauskui. Ta daina nerusiška. Jei kapelionas taip ją pavadino, tai tur būt rusišką skambesį (mellodiją) pasirinkote. Dainą lėtisai vartoti nepatartumėm: išmeskite tas vietas, kur kalbama apie Lenkijos užkariavimą kraujo upes ir kūnų tiltus.

Petru. Urniežliui. Gali Tamsta kreiptis į teismą, bet ar verta? Pabaigęs tarnauti būdamas bazemis Tamsta galėsi gauti nemažiau kaip 10 dešimtinių žemės.

V. Adomaičiui. Inžinerijos Puskar. Mokyklon galima bus stoti III-onlaidon; norintis stoti gali būt paleistas nuo einamų pareigų, atsiųstas Inž. Puskar. Mokyklos Viršininko reikalavimu ir pasilieka Mokykloj išlaikęs egzaminus iš aritmetikos ir lietuvių kalbės.

J. Mickeliūnui. Kreipkis Tamsta į Užsienių Ministeriją.

J. M. Negalima.

Ne kariui. Skųskitės jo viršininkui, traukite teisman ir kreipkitės Skundų Komisijon — visur galima; civiliui asmeniui visur lengviau surasti teisybę, negu kariui. Jeigu pasirodys, kad tai teisybė, tai aišku, kad kaltininkas bus nubaustas.

L. Žurauskui. Dienpinigiai mokėti už valandas dar nenustatyta. Jei negauna dienpinigių, tai gauna maistą.

J. Bijūnui. Artelnikai visur gauna algą žiūrint laipsnio, už pareigų ėjimą nlekur jokių priedų negauna.

Mažazemiui. Negalima.

Kareivių Krautuvių Vedėjams žinotina!

Generalio Stabo Literatūros Skyriuje yra parengta daug gražiai spausdintų laiškų kareiviams gan pigia kaina. Krautuvių Vedėjų prašoma pasirūpinti jų įsigyti.

Sveikimo Dalis.

JAU GALIMA GAUT
Gen. Št. Literatūros Sk. 3-čiojo Armijos
švietėjų suvažiavimo abiejų traukimų
FOTOGRAFIJA.
Fotografijos kaina 4 auks.
Švietimo Dalis.

Prašoma pulkų ir atskirų kariuomenės dalių Kul-
tūros ir Švietimo Komisijų ir toliau slunti-
nėti Literatūros Skyriaus Švietimo Daliai žinių
apie Kultūros ir Švietimo komisijos sudėtį
ir jos darbą.

Švietimo Dalis.

Jau išspausdintas
**MŪSŲ
ŽINYNAS**
Karo, mokslo ir literatū-
ros žurnalas, leidžiamas
kas 3-čią mėnesį.
1 Nr.

TURINYS: Pradžios žodis — Redakcija, Gyvybė
ir mirtis — Sofija Čiurlionienė (Kymantaitė), 1863—
1864 m. sukilimas Lietuvoje — Augustinas Janu-
laitis, Baimė ir kova su ja — J. Vabalas-Gudaitis,
Evoliucijos ir karo dalykų progresas — vertė kap.
Kaunas, Atskiras lietuvių batalionas — Vyr. leit.
Jonas Pupkys, Bermontininkai Lietuvoje — kap.
Vytautas Steponaitis, Ėjimas šaudymo link — vertė Vyr.
leit. J. Urbšys, Kautynės — generolas-leit. Galvy-
dis-Bykauskas, Lietuvos kariuomenės tiekimų or-
ganizacijos klausimu — S., Napoleonas Lietuvoje
1812 m. — vertė K. Kepalas, Kinematografas ir
mūsų kariuomenės švietimas — Sofija Čiurlionienė
(Kymantaitė), Bibliografija — Vyr. leit. J. Urbšys,
kap. Laurinaitis, Bendros paskaitos apie dabarti-
nę karo literatūros padėtį Rusuose ir Vokiečiuo-
se — M. K-e., Karo literatūra.

Kariai ir Piliečiai! Jums rūpi Lietuvos gynimo
idėja, mokslas, literatūra. Todėl nestvelinkit
įsigyti „MŪSŲ ŽINYNĄ“, nes greit jo pristigs.

Atskiro Nr. kaina 25 auks.
Kariams, perkant Gen. Št. Lit. Šk., 20 auks.

**Visur reikalaukit arba
patys išsirašykit
PAVEIKSLUOTĄ LAIKRAŠTĮ**

ATSPINDŽIAI

Juose paveikalais nušviečiama:

- 1) armijos gyvenimas ir veikimas,
- 2) svarbesni Valstybės gyvenimo atsitikimai,
- 3) Lietuvos ir kitų kraštų gamta.

Be to, ten rasit ir geresnių dailės raštų.

KAINA: metams (12 Nr.) 35 auks., vie-
nam numerliui 4 auks.

ADRESAS: Kaunas, Generalis Štabas,
„ATSPINDŽIŲ“ Administracija.

Skaitykite ir platinkite
koperacijos laikraštį „TALKA“

„TALKA“

koperacijos laikraštis eina du kart per mėnesį
12 puslapių didelio formato.

„Talka“ rašo koperacijos teorijos istorijos klausimais ir
įvairiais koperacijos praktikos reikalais.

„Talka“ rašo žaliės ūkio atstatymo ir sutvarkymo reikalais.

„Talka“ įvedė žemės ūkio skyrių, kuris plačiai rašo vieno
žemės ūkio reikalais: kaip žemę dirbti, gyvulius auginti,
kaip ir kurias ūkio mašinas vartoti, kaip trobas statyti ir
apskritai ūkininkams iš savo ūkių daugiau pelno gauti.

„Talka“ rašo kaip vyksta koperacijos darbas Lietuvoje ir
kitose šalyse ir apskritai uoliai seka koperacijos plėtojimąsi.

„Talka“ nuolat duoda korespondencijų iš kooperatyvų gy-
venimo.

„Talka“ rašo, kaip tvarkyti ir vesti kooperatyvų reikalais.

„Talka“ paduoda kooperatyvams ir valstiečiams daug rei-
kalingų žinių, skelbia prekių ir produktų kainas Lietuvoje
ir užsieny, dėdą pinigų kursą.

„Talkos“ adresas: Kaunas, Laisvės Alėja 43. Prenumerat-
os kaina metams: Lietuvoje 24 auk., užsieniuose 48 auk.
Reikalaukite „Talkos“ visose koperacijos bendrovėse ir
knygynuose.

Parduodu šikšninę koją (sužeistiems
kojon). Kas to reikalauja,
prašau kreiptis šiuo adresu:
Ukmergė, Kauno gt. Nr. 22. U. Gaižutienė.

Leidžia G. Št. Literatūros skyrius.

Redaguoja Periodinių raštų Redakcija.

Lietuvos Valstybės spaustuve. Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.

19 39 10 29